

habent: ita multi unum corpus sumus in Christo; habentes donationes secundum gratiam, quae data est nobis, differentes; sive prophetiam...» etc. (1). Ex quibus facile argumentaberis: Voluit Spiritus S. in constitutione corporis Christi, quod est Ecclesia, ut esset varietas membrorum, unumquodque cum suo proprio actu, id est, cum suo charismate: «*Alii per Spiritum datur sermo sapientiae; alii autem sermo scientiae secundum eundem Spiritum: alteri fides in eodem Spiritu; alii gratia sanctorum in suo Spiritu; alii operatio virtutum; alii prophetia...*» etc. (2). Atqui Ecclesia a Christo per Sp. Sanctum constituta debet in perpetuum, usque ad seculorum finem, permanere: ergo sicut corpus, ita et membra cum suis actibus, id est, charismatibus, perdurare oportet. «*Nam et corpus non est unum membrum, sed multa. Quod si essent omnia unum membrum: ubi corpus? Si totum corpus oculus, ubi auditus?*»

87. Si finem Spiritus Sancti spectes in his membris et actibus in Ecclesia constituendis, aliud facillime promes concludens argumentum. Universim quidem prospexit Deus, in ista Spiritus Sancti manifestatione, *Ecclesiae utilitatem* (3): differentiam autem membrorum et distributionem actuum, seu charismatum, constituit, «*ut non sit schisma in corpore, sed idipsum pro invicem sollicita sint membra. Non potest oculus dicere manui; opera tui non indigeo; aut caput pedibus; non estis mihi necessarii: sed multo magis quae videntur corporis membra infirmiora esse, necessariora sunt. Vos autem estis corpus Christi et membra de membro. Et quosdam quidem posuit Deus in Ecclesia primum Apostolos, secundo prophetas, tertio doctores, deinde virtutes, exinde gratias curationum... etc. Numquid omnes apostoli? numquid omnes prophetae? numquid omnes doctores? numquid omnes virtutes?...*» etc. (4). Atqui permanet semper illa Ecclesiae utilitas, quod in ea manifestetur Spiritus Sanctus; urget quoque pro semper necessitas ne sit in ea schisma, ut sollicita sint ad invicem membra, et necessaria: ergo et necessum est, ut permaneat illa charismatum distributio, ad eum scopum per Spiritum Sanctum constituta.

Ideoque exinde agnoscimus, haeretice; inde arguimus, schismaticae; non apud vos Christi Ecclesiam quaerendam: nam dicitis: sufficit fides, sufficit scientia; totum corpus est unum membrum; cetera autem despicitis dicentes: *non estis mihi necessaria*: Apostolo ergo contradicitis, et Ecclesiam, corpus Christi, evertitis.

88. Pr. 3.º SS. Patrum quoque aliqua proferemus testimonia, quibus charismatum in Ecclesia perseverantia demonstratur. S. Ire-

(1) Rom. XII, 4-6. — (2) 1.^a Cor. XII, 8-10. — (3) Ibid. 7. — (4) Ibid. 25 21 22. 27-30.

naeus. (1) ait: «Alii enim (christianorum) daemones excludunt firmissime et vere, ut etiam saepissime credant ipsi qui mundati sunt, et sint in Ecclesia; alii autem et praescientiam habent futurorum, et visiones et dictiones propheticas; alii autem laborantes aliqua infirmitate per manus impositionem curant et sanos restitunt.» Imo et in hoc discerni a catholicis haeticos docet ipse (2): «Non possunt (haeretici) caecis donare visum, neque surdis auditum, neque omnes daemones effugare... neque debiles aut paralyticos, aut claudos restaurare: tantum absunt ab eo ut mortuum excitent, quemadmodum Dominus excitavit, et Apostoli per orationem, et saepissime in fraternitate, propter aliquid necessarium, Ecclesia in quoque loco universa per jejunium et supplicationem multam postulante, reversus est spiritus mortuo, et donatus est homo orationibus Sanctorum.» Et S. Justinus (3): «Hoc ipsum ex his, quae sub aspectu vestro fiunt, intelligere potestis.» Ecce ipsos imperatores testes appellant, miraculorum, quae «per multi christianorum, per nomen Jesu Christi perficiebant.» Tertullianum videas, in lib. *Ad Scapulam*, c. 2 et 4. Origenes, contra Celsum disputans (4), virtutem miraculorum tunc superfuisse apud eos qui ex legis christianae praeceptis vitam suam moresque exigebant, nos edocet; et alibi (5): «Non amplius sunt prophetae, ait, non miracula (apud Judaeos); cum contra, apud christianos etiamnum miraculorum aliquantum supersunt vestigia, imo majora, quam apud illos fuere, aliquando fiunt; et si hac in re quid ponderis habet nostrum testimonium, nos ipsi vidimus.»

Ecclesiam miraculis commendari, iisdemque haeticos damnari, docet Augustinus (6): «Dubitabimus nos ejus Ecclesiae condere gremio, quae usque ad confessionem generis humani ab Apostolica Sede per successiones episcoporum, frustra haeticis circumlatrantibus, et partim plebis ipsius judicio, partim conciliorum gravitate, partim etiam miraculorum majestate damnatis, culmen auctoritatis obtinuit? Cui nolle primas dare, vel summae profecto impietatis est, vel praecipitis arrogantiae.»

Miracula non pauca suo tempore emicuisse, testem eundem habemus Augustinum (7): «Nam etiam nunc fiunt miracula in ejus (Christi) nomine, sive per orationes, vel memorias sanctorum ejus; sed non eadem claritate illustrantur, ut tanta, quanta (priorum illa seculorum), gloria illustrentur.» Et ipse, occulatus

(1) Adv. haeres. L. II, c. 32. — (2) L. I. c. 56. — (3) Apolog. I, ad Imper. — (4) L. I, n. (321) 2. — (5) L. II, n. 11. — (6) Adv. Manich. c. 16, n. 34. — (7) De Civit. Dei, l. 22, c. 8.

testis, narrat plura. Deinde adjicit: «Si miracula sanitatum, ut alia »taceam, ea velim tantummodo scribere... plurimi conficiendi sunt »libri... Id namque fieri voluimus (ut scriptis aliqua traderentur), »cum videremus antiquis similia divinarum signa virtutum etiam »nostris temporibus frequentari; et ea non debere multorum noti- »tiae deperire.»

89. Idem confirmat Gregorius M (1): «Corpora SS. Petri et »Pauli Apostolorum tantis in Ecclesiis suis coruscant miraculis »atque terroribus, ut neque ad orandum sine magno illuc timore »possit accedi... De catenis quas ipse S. Paulus apostolus in col- »lo et in manibus gestavit, multa miracula in populo demonst- »tur.» Quod autem frequentiora initio Ecclesiae fuerint miracula, rationem ipse tradit (2): «Tunc quippe sancta Ecclesia miraculo- »rum adjutoriis indiguit, cum contribulatio persecutionis pressit. »Nam, postquam superbiam infidelitatis edomuit, non jam virtu- »tum signa, sed sola merita operum requirit; quamvis et illa, cum »opportunitas exigit, ostendat.»

90. Objectabis. 1.º Juxta catholicitatis Ecclesiae, supra (3) tra- ditam, rationem et ideam, oportet esse totam in partibus; si igitur informanda est Christi Ecclesia Spiritus S. charismatibus, neces- sum erit in particularibus quibusque Ecclesiis eadem effulgere dona: atqui saepe saepius in his minime effulgent; ergo neque uni- versalis Ecclesia iis indiget ornari charismatibus.

Resp. Dist. *maj.* Particulares Ecclesiae Spiritus Sancti debent efful- gere donis *cum opportunitas exigit*; conc. Constanter; nego *min.* et *conseq.* Vide Gregorii M. sententiam nuper laudatam, nec non Notam supra positam (n. 83). Et quidem experientia edocemur, ex quavis Ecclesiae parte christianos sanctitate eximios exurgere, et ceteris Sp. Sancti charismatibus saepe eos commendari, ut in Sanc- torum canonizatione fit manifestum; per viros quoque apostolicos vel fidelium preces divina plurima fieri signa, praesertim ubi fides inter infideles propagatur, vel ubi periclitatur.

91. Obj. 2.º Paulus aperte innuit, charismata omnia, si chari- tatem excipias, deficere in Ecclesia posse. Ait enim (4): «*Charitas numquam excidit; sive prophetiae evacuabuntur, sive linguae ces- sabunt, etc.*» Non ergo oportet Spiritus Sti. charismatibus veram Christi Ecclesiam enitere.

Resp. Dist. *ant.* In Ecclesia coelesti, seu triumphanti, deficient Sp. Sancti charismata; conc. In terrestri, seu militanti; nego *ant.* «*Cum autem venerit quod perfectum est, evacuabitur quod ex parte*

(1) Ep. 30 ad Constantin. Aug.—(2) L. 27 in Job, c. 18.—(3) Nn. 73, 74.—(4) I.º Cor. XIII, 8.

est» (1): hinc potius inferes, non evacuanda superna ista dona, do- nec «*quod perfectum est venerit;*» juxta axioma illud: «Exceptio firmat regulam in contrarium.»

Inst. Loquens Apostolus de charismatibus, quae nunc manere oportet, ait (2): *Nunc autem manent, fides, spes, charitas, tria haec: major autem horum est charitas;* Cetera ergo non opus est in Eccle- sia semper durare.

Resp. Dist. *ant.* Loquitur Apostolus *tantum* de charismati- bus quae nunc manere oportet; nego. Loquitur etiam de iis charis- matibus quae nos emulari debemus, et quantum possumus sectari; conc. *ant.* Unde nunc tria haec dona sunt quae vult Sp. Sanctus ab omnibus possideri Ecclesiae membris; cetera autem dividit *prout vult: Numquid omnes apostoli? numquid omnes prophetae...* etc. Proinde dist. *consequens:* Cetera non opus est in Ecclesia semper manere, ita ut, ab omnibus fidelibus aemulentur et possideantur; conc. Ita ut in tota Ecclesia universim deficiant; nego *conseq.*

ARTICULUS II.

De proprietatibus Ecclesiae Christi causaliter inspectae.

THESIS XI.

Ecclesia Christi, non solum quatenus est socie- tas credentium, sed etiam qua universale exercet magisterium a Christo susceptum, est infallibi- lis, seu errare non potest in fide et moribus.

92. Nota. Infallibilitas Ecclesiae, quatenus divinae credentis re- velationi, dicitur infallibilitas *passiva*; quatenus autem docentis, *activa* solet, apud aliquos auctores, nominari. *Activa* infallibilitas, ut planum est, iis tantum debet Ecclesiae membris concedi, quibus munus universalem Ecclesiam docendi commissum est: *passiva* vero quaelibet tantum consequitur membra, quae Ecclesiae docenti firmiter adhaerent; at universim numquam a fidei et bonorum mo- rum doctrina aberrabit.

93. Pars I.ª Theseos prob.

1.º Si posset circa christianam doctrinam ad fidem et mores spec- tantem, Ecclesia errare, ipso facto deficeret Christi Ecclesia. Sed statuit Christus Ecclesiam perpetuo duraturam, *usque ad consum-*

(1) I.ª Cor. XIII, 10.—(2) Ibid. 13.

mationem seculi (1): ergo. *Maj.* probr. Christi Ecclesiam constituentes debent in ejusdem fidei professione consentire et sanctitatem vitae colere (2). Atqui ex quo erraret Ecclesia circa Christi doctrinam, non esset consentiens cum Ecclesia quae integram tenuit: ergo ipso facto deficeret vera Christi Ecclesia.

2.º Fidem charitate formatam, et reliqua Spiritus S. charismata in Ecclesia deficere numquam posse, nuper (thes. praec.) ostensum est; fidem autem unum esse ex praecipuis charismatibus, docet Paulus (3): sed deficeret ipsa fides, si Ecclesia a Christi doctrina erraret aliquando: ergo Ecclesia Christi, qua societas est creditum, errare nequit.

94. 3.º Clare et explicitis verbis promisit Christus Ecclesiae perpetuam in doctrina sua inerrantiam: *Rogabo Patrem, et alium Paraclitum dabit vobis, ut maneat vobiscum in aeternum; Spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere... Haec locutus sum vobis apud vos manens; Paraclitus autem Spiritus Sanctus, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia et suggeret vobis omnia quaecumque dixero vobis* (4), Similiter Paulus asserit, esse Ecclesiam Dei vivi, domum Dei, *columnam et firmamentum veritatis* (5): error ergo sedem in Ecclesia habere non potest.

95. 4.º Constante Ecclesia omnes in fide errantes anathemate percussit, ut a se alienos; ipsi quoque haeretici, fidei praetextu adversus Ecclesiam insurrexerunt; ergo consensus est, in hac re. universalis: cum errore nempe circa verbum Dei non posse Christi subsistere Ecclesiam. Hinc Hieronymus ait (6): «Pluit Dominus super unam civitatem, verae confessionis Ecclesiam, et super alteram non pluit, quae in haereticorum conciliabulis est. Quumque illa imbrem recipiat sempiternum: ista jugi ariditate siccat... In illa aquae sunt abundantes, fidei, spei, et charitatis.»

Insuper Augustinus clare confirmat: «Disputare contra id. quod universa Ecclesia sentit, insolentissimae insaniae est» (7): praeterea, ait ipse (8): «Ecclesia Dei, inter multam paleam, multaque zizania, constituta, multa tolerat: et tamen quae sunt contra fidem vel bonam vitam non tolerat, nec tacet, nec facit.»

II.^a Pars prob.

96. 1.º Ad fidem quoque catholicam pertinere hanc theseos partem, ex Vatic. Concilio edocemur (9) «Illi qui fidem sub Ecclesiae magisterio susceperunt nullam unquam habere possunt justam causam mutandi, aut in dubium eandem fidem revocan-

(1) Thes. I, n. 6. — (2) Thes. III, et X. — (3) 1.^a Cor. XII, 9; et XIII, 13. — (4) Joan XIV, n. 16, 17, 25, 26. — (5) 1.^a Tim. III, 15. — (6) In Joel, IV, 7. — (7) Ep. 118, (vel 54) n. 6. — (8) Ep. 119 (vel 55) n. 35. — (9) C. *Dei Filius*, c. III.

»di.» Et rursus ait (1): «Romanum Pontificem ea infallibilitate pol- lere, qua divinus Redemptor Ecclesiam suam in definienda doctri- na de fide vel moribus instructam esse voluit.»

97. 2.º Dominus Jesus Christus, Ecclesiae loquens docenti ait: *Euntes in mundum universum praedicate Evangelium omni creatu- rae. Qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit, qui vero non cre- diderit, condemnabitur* (2): Atqui fides christiana non potest nisi de veritate, seu verbo Dei, haberi: ergo Ecclesia docens errare non potest. *Min.* patet ex Apostolo (3): *Gratias agimus Deo sine in- termissione: quoniam cum accepissetis a nobis verbum auditus Dei, accepistis illud non ut verbum hominum, sed (sicut est vere) verbum Dei, qui operatur in vobis qui credidistis.* Nempe ipse Christus di- xit (4): *Qui vos audit, me audit.*

98. 3.º Ecclesia docens, in primo habito Hierosolymis Conci- lio (5), sic locuta est: *Visum est Spiritui S. et nobis.* Sic et de pri- mo oecumenico Conc. Nicoeno agebat S. Athanasius (6): «Verbum Dei per oecumenicam Synodum Nicoenam manet in aeternum.» Sanctus quoque Gregorius (7): «Sicut sancti Evan- gelii quatuor libros, sic quatuor Concilia suscipere et venerari me fateor.» Atqui ex Ecclesia docenti coalescunt Concilia: ergo.

4.º Ecclesia universa tenetur, ex Christi D. mandato et institu- tione, docentem Ecclesiam audire, doctrinamque profiteri; si ergo posset haec circa verbum Dei in errorem incidere, similiter Eccle- sia tota erraret. Sed hoc evenire nequit, ut probatum habemus; ergo neque valet Ecclesia docens errare. *Major* superius fuit de- monstrata (n. 25, Thes. V).

99. Obj. 1.º Paulus dicit de Judaeis (8): *Non est intelligens, non est requirens Deum, omnes declinaverunt...* Ergo in vera Dei Ec- clesia et sanctitas et fides possunt totaliter deficere.

Resp. 1.º Non eadem elucent promissiones pro Synagoga Ju- daeorum, ac pro Christi Ecclesia; adeoque nego *consequentiam*: ipse Apostolus testatur, praestantiori modo in Nova Lege elucere justitiam Dei per fidem Jesu Christi (9).

Resp. 2.º Haec dixit Paulus, quatenus virtute Legis nullus poterat justificari, sicque omnes sub peccato erant, conc. Quasi omnes fide carerent, et gratia, quam etiam virtute meritorum Christi suscipiebant; nego. Nam, ut docet ipse Apostolus (10): *Bibebant de spiritali consequente eos petra; petra autem erat Christus.*

(1) C. *Pastor aeternus*, c. IV. — (2) Marc. XVI, 15, 16. — (3) 1.^a Thess. II, 13. — (4) Luc. X, 16. — (5) Act. XV, 28. — (6) Ep. ad Africanos. — (7) Epist. I, I, ep. 25. — (8) Rom. III, 11. — (9) Ibid. III, 21. — (10) 1.^a Cor. X, 4.

Obj. 2.º Isaias ait (1): *Speculatores ejus caeci omnes, nescierunt universi. Ipsi pastores ignoraverunt intelligentiam.* Ergo Ecclesia docens errare potest.

Resp. 1.º Propheta Judaeorum pastores arguit: unde nego *conseq.*

Resp. 2.º Ad Regnum Israel, a Synagoga disjunctum, respiciunt verba Isaias: ideoque haereticos et schismaticos urget objectio ista.

100. Obj. 3.º Hieronymus (2), totum orbem fuisse Ariano errore infectum per Ariminense Conc., testatur: «Tunc ingemuit orbis, et Arianum se esse miratus est.» Ergo sive ut docens, sive ut credens, potest Ecclesia in fide errare.

Resp. PP. Concilii Ariminensis subscripserunt sane formulae, seu symbolo fidei ab episcopis Arianis proposito: quod, sensu obvio intellectum, nihil prae se fert erroneum; quia autem aliqua praetermittit ad fidem spectantia a Nicoenno Concilio definita, exinde episcopi Ariani deduxerunt, fuisse Nicoenam fidem rejectam.

Unde patet; 1.º nihil fidei adversum credidisse, vel definivisse Conc. Ariminense, sed tantum in re disciplinari fuisse deceptum: cum enim in nullo fidei symbolo veritates omnes revelatae scribantur: utrum haec vel illa fidei veritas sit in symbolo, juxta temporum congruentiam, consignanda, ad disciplinam pertinet.

2.º Falso et mendose deduxerunt Ariani fuisse fidem Nicoenam rejectam; nam primum ante subscriptionem, proclamari voluerunt episcopi catholici, nullum sensum erroneum in eo symbolo adversus Filii divinitatem intendi; quod, captiose tamen et mendose, Ariani fassi sunt: deinde, post subscriptionem, cum exultarent haeretici, quod fidei Nicoenae fuisset derogatum, episcopi catholici protestati sunt, nihil ejusmodi a se fuisse intellectum, et acta resciderunt.

3.º Denique, neque tota Ecclesia docens formulam illam suscepit: cum Summus Pontifex, innumeris aliis consentientibus episcopis, eam damnaverit; neque eidem *Ecclesia credens* fidem prae-buit; quod ipsa Hieronymi verba, in objectione posita, clare ostendunt: «Tunc ingemuit orbis...»

SCHOLION.

101. Pauca hic adjicienda, de Ecclesiae circa *facta dogmatica* definienda auctoritate. Quaestio haec a theologis introducta protervitas jansenisticae occasione, qua decisionibus obsistebant Apos-

(1) LVI, 10, 11.—(2) Contr. Lucifer.

tolicae Sedis, propositiones et librum Jansenii, aliorumque sectorum damnantis. Aiebant, scilicet, Jansenii fautores: propositiones istas, in se, seu, absolute inspectas, jure suo damnat Ecclesia; utrum autem eas docuerit Jansenius, vel in eodem erroneo sensu in libro Jansenii jaceant, nec id ad fidem pertinet, neque ad id definiendum infallibilis est Ecclesia. Ut autem quaestionem hanc paucis absolvamus:

102. Nota. 1.º Agitur de propositionibus (sive scriptis, sive mere prolatis) circa res dogmaticas, seu fidem et mores versantibus, ut planum est: dedit enim Christus Ecclesiae facultatem docendi, quid sit credendum, quidve faciendum ad vitam assequendam aeternam; non autem, quid sit triangulus, vel circulus.

2.º Sermo est de propositionibus et libris. non quidem ad sensum in mente auctoris latentem intelligendis; «*de occultis enim*, ut jam fert effatum, *non judicat Ecclesia;*» sed juxta sermonis, vel libri contextum significantibus in datis circumstantiis.

3.º Proinde non de nudo aliquo facto, quod acciderit, definiendo est quaestio; puta, Jansenius scripsit talem librum, vel in tali libro legitur haec vel illa propositio; nec de directa dogmatis definitione; ex. gr. «ad meritum vitae aeternae Christi gratia requiritur;» sed de dogmate cum facto aliquo nexum habente; puta, «sensus quem »*Augustinus* dicitur, est haereticalis, vel, è contra, sanae ac catholicae doctrinae; quae Nestorius protulit verba, perpensa vocum »proprietas et verborum textura, talem haeresim vel errorem docent.»

103. Dico: Ecclesia infallibilis est in factis dogmaticis dijudicandis.

Probr. 1.º Cum duae veritates invicem connexae existunt, infallibilitas in una docenda exigit ex aequo infallibilitatem in altera; è contra, qui in una falli potest, etiam in altera. Sed in quolibet magisterii Ecclesiae actu, factum aliquod est intime connexum cum veritate dogmatis; ergo si in dogmatibus tradendis errare Ecclesia non potest, neque in factis errabit dogmaticis.

Min. prob. Duplici via dogmata docet Ecclesia; vel per scripta, vel orali traditione; quod et ipsi fecerunt Apostoli, ut notum est. Atqui oralis traditio, seu locutio verbalis, connexa cum facto existit; scilicet, ex placito seu conventionem hominum verba, quibus Ecclesia loquitur, hanc vel illam habent significationem; quod est *factum*: et similiter, litterae, quibus scripturas exarat, haec vel illa indicant verba ex communi hominum litteratorum consensu; quod est *factum* etiam: ergo in quolibet magisterii Ecclesiae actu... etc.

Prob. 2.º Ideo infallibilitatis donum dedit Sp. Sanctus Eccle-

siae, ut in salutari doctrina fideles pasceret, a prava autem averteret: *Pasce oves meas, pasce agnos meos* (1). Sed nec pasceret Ecclesia populos salutari doctrina, nec a prava averteret; si in librorum vel sermonum sensu, juxta contextum, dijudicando, erraret quandoque: ergo infallibilis est circa facta dogmatica. *Minor* perspicua est: nam neminem latet, sententiarum sensum non nisi ex sermone et scripturae contextu definiri posse; ut ipsi fatentur jansenistae, quo Jansenii tueantur librum. Unde falli potuisset Petrus cum Pauli approbavit epistolas (2); errare potuit et Paulus, cum flammis tradi jussit pravae doctrinae libros (3): potuisset Ecclesia populum christianum a Chrysostomi concionibus prohibere, vel è contra Nestorii commendare sermones; putans, ex contextu, errores illum, hunc autem dogmata fidei disseminare.

3.º Ex perpetua Ecclesiae praxi confirmatur. Ut enim depositum custodiret sanae doctrinae, constanter anathemati subjecit tum erroneos libros, tum eorum auctores, non vero solas ac sejunctas dogmaticas propositiones; ergo parem accepit a Christo auctoritatem tum absolute, tum juxta sensum auctorum, dijudicandi. Conc. Nicoen. I. et Arium et ejusdem verba ac scripta anathemati subjecit. Pariter, tum Concilia, tum Romani Pontifices Pelagianorum libros damnarunt, et illos ad errores retractandos perduxerunt, vel anathemate mulctarunt. Conc. Gener. V. «Theodorum ac *impia ejus scripta* anathematizavit, et *innumerabiles* » *quas dixit* blasphemias: » simili modo Theodoretum et Ibae. Sed passim ejusmodi occurrunt in historia Ecclesiae exempla.

104. Obj. 1.º Non est infallibilis Ecclesia, nisi in verbo Dei scripto vel tradito edocendo. Atqui librum Jansenii haereses continere, Nestorii sermones fidei adversari, in nullo Dei verbo habetur: ergo in factis dogmaticis nequit Ecclesia esse infallibilis.

Resp. Dist. *maj.* Sumpto *verbo Dei* pro ea re tota, quam formaliter vel implicite significat, seu cum qua connexum existit; conc. *maj.* Sumpto *verbo Dei* pro formali seu explicita tantum significatione; nego. Deinde, contradistincta *minore*, nego *consequent.*

105. Obj. 2.º Exempla haberi judiciorum Ecclesiae de factis dogmaticis nemo negabit; at infallibilitate in hisce judiciis haud donari ipsa demonstrant exempla. Conc. Constantinopol. II *tria Capitula* damnavit, quae Conc. Chalcedonense innoxia habuerat: item Papa Vigilius primum judicavit non esse illa damnanda; postea tamen Concilii Constant. II sententiam approbavit: ergo vel primum vel postea erravit ea in re Ecclesia:

(1) Joan. XXI, 15.—(2) 2.ª Pet. III, 16.—(3) Act. XIX, 19.

atqui agebatur de trium episcoporum doctrina et libris, scilicet, de factis dogmaticis; ergo.

Resp. nego assertum. Ad probationem autem dico, *trium Capitulorum* historiam falso exponi. Nam in primis, Chalcedonensis Synodus a Constantinopolitano II in nulla re discrepavit; de primo enim *Capitulo*, ad Theodorum spectante, neque egit quidem: de aliis duobus *Capitulis*, ad Theodoretum et Ibae pertinentibus, cum videret Synodus eorum poenitentiae signa, et quod Nestorium anathematizabant, eos in communionem susceperunt, et sedibus suis restituerunt. Quo facto ostendit Synodus nullatenus eos innoxios judicasse. Concilium autem Constantinopolitanum Theodoretum et Ibae scripta solum damnavit, (de quibus nihil actum in Chalcedonensi), nec non Theodorum ejusque libros. Quod ad Pontificem Vigilium pertinet, nunquam judicavit innocentes eos fuisse episcopos, vel sanae doctrinae eorum scripta; sed inopportuno primo censuit iudicium de hisce rebus institui, et personas, quae in pace Ecclesiae jam obierant, condemnare; praesertim quod episcopi occidentales putarent orientales hanc damnationem *trium Capitulorum*, ut Chalcedonensi Synodo detraherent, urgere. Postea tamen, mutatis rerum adjunctis, subscripsit Vigilius damnationi ut majora caveret incommoda.

106. Obj. 3.º Conc. Sardicense et Julius R. P. catholica censuerunt Marcelli Ancyranum opera; postea tamen, cum Basilio et Chrysostomo, ut haeretica rejecerunt innumerum episcopi: ergo putarunt Romanum episcopum et generale Concilium in facto dogmatico erravisse.

Resp. Concesso *antec.*, negatur *consequentia*. Nam tradita a Marcello explicita catholicae fidei professione, loca dubia et suspecta operum Auctoris sana existimata fuere ad *sensum praesentem* ejusdem: postea autem, aliis in lucem editis a Marcello scriptis, quae haeresi favebant; priora quoque opera aliter judicanda erant, juxta *recentem sensum* auctoris. Unde patet, Ecclesiam non de sententiis, tantum sejunctim inspectis, ferre iudicium; sed ad sensum auctorum, *prout exterius* se prodit, quidquid sit de interno et occulto eorum sensu.

Corollarium.

Ex hac Thesi inferimus, Ecclesiae definitiones circa fidem et mores sedem exhibere argumentorum in scientia theologica ineluctabilem. Pro recto autem illorum usu, vide Regulas supra traditas (1).

(1) Disquis. I, Prolegomena, n. 61.

THESIS XII.

Quam accepit Ecclesia docens et hierarchica ad docendum et regendum auctoritatem, eamdem habent Concilia universalia, seu oecumenica.

107. **Nota.** Oecumenica Concilia dicuntur illi Pastorum Ecclesiae conventus, qui Ecclesiae centro adherentes, seu Rom. Pontifici, ex generali ac legitima Episcoporum vocatione convenere.

Propositio ad fidem spectat catholicam, saepe ab Ecclesia explicite vel implicite confirmatam.

108. Probr. 1.º Nobis catholicis, facto ipso et praxi perenni, ac totius Ecclesiae sensu, in primis elucet enuntiata thesis; nam auctoritate oecumenicorum Conciliorum, ab Apostolorum tempore (1) usque adhuc, dissipata fuere fidei dubia, damnatae haereses, et leges editae universales; ita ut, anathemati subjicerentur, et extra Ecclesiam fuerint projecti, qui sententiis universalis Concilii subjectionem detrectaverint. Hujusque facti nonnulla indicabimus testimonia.

a) In Professione fidei Tridentinae, a Pio IV per Const. «Injunctum nobis» praescripta, creditur: «Cetera item omnia a sacris canonibus et oecumenicis Conciliis, ac praecipue a sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita et declarata, indubitanter recipio atque profiteor; simulque contraria omnia damno, rejicio et anathematizo.»

b) Martinus V. in Bulla «Inter cunctas,» jubet suspectos de errore interrogandos; «Utrum credat, teneat et asserat, quod quodlibet Concilium generale, universalem Ecclesiam repraesentet.»

c) Conc. Lateran. sub Martino I decrevit (a. 649): «Si quis secundum sanctos Patres non confitetur omnia quae tradita sunt et praedicata sanctae catholicae et apostolicae Dei Ecclesiae perindeque a sanctis Patribus et venerandis universalibus quinque Conciliis usque ad unum apicem verbo et mente, condemnatus sit.»

109. 2.º S. Athanasius (2) ait, Concilium generale habere «auctoritatem divinam et Evangeliiis *parem*.» Idem affirmat S. Cyrillus (3), et pariter Gregorius M. (4). S. Ambrosius docet, pro generali Concilio «moriendum potius quam ab eo discedendum» (5). Denique, sanctus Augustinus, quae hac in re esset tunc mens Ecclesiae aperte declarat (6): «Nec nos ipsi tale aliquid

(1) Vide supra, n. 41, a). (2) Ep. ad African. — (3) L. I de Trinit. — (4) L. I, ep. 24. — (5) Ep. 32. — (6) — *De bapt. contr. Donatis*, l. 2, 5.

»auderemus asserere, nisi universae Ecclesiae concordissima auctoritate firmati: cui et ipse (Cyprianus) sine dubio cederet; si jam illo tempore quaestionis hujus veritas eliquata et declarata per plenarium Concilium solidaretur.»

Ecce eadem est universae Ecclesiae et plenarii Concilii auctoritas, qua rei cujuslibet dubiae veritas eliquatur et declaratur.

Ejusdem rei testem habemus S. Isidorum (1): «Canones Conciliorum generalium a temporibus Constantini coeperunt. In praecedentibus namque annis, persecutione fervente, docendarum plebium minime dabatur facultas. Inde Christianitas in diversas haereses est scissa: quia non erat licentia episcopis in unum venire... Inter cetera Concilia quatuor esse (scimus) venerabiles synodos; quae totam principaliter fidem complectuntur quasi quatuor Evangelia, vel totidem paradysi flumina... sed et si qua sunt Concilia, quae Sancti Patres, Spiritu Dei pleni, sanxerunt, post istorum quatuor auctoritatem, omni manent stabilita vigore.»

110. 3.º Si carerent generalia Concilia ea summa auctoritate, qua donata a Christo fuit Ecclesia docens et hierarchica, inanis esset ejusmodi auctoritas, ideoque Christi providentia erga suam Ecclesiam deficeret: sed id repugnat, ut supra fuit statutum (2). Ergo... *Major.* prob. Inanis prorsus erit Ecclesiae auctoritas, si ad actus certos et efficaces non posset exire. Atqui, nisi auctoritas ista summa docendi et gubernandi insit Conciliis generalibus, ad actus certos et efficaces Ecclesiae hierarchicae auctoritas venire non poterit: ergo. *Major* probatione nulla indiget.

Minor igitur prob. a) In cunctis retro seculis, cum fides periclitabatur, vel mores erant reformandi, adhibuit Ecclesia docens et hierarchica, tamquam remedium, super aliud quodcumque efficacissimum, generalia Concilia: si ergo haec nutant, et summa orbantur auctoritate, ad actus certos et efficaces venire nequibit summa Ecclesiae auctoritas.

b) Sublatis et exauctoratis oecumenicis Conciliis, exercebitur Ecclesiae docentis et hierarchicae auctoritas, vel per particularia concilia ubivis collecta, vel per singulos Ecclesiae pastores se junctim decernentes. Atqui nec his, neque illis data fuit summa auctoritas; nam innumera particularia concilia emendanda fuerunt a generalibus, et plurimi pastores, et episcopi et patriarchae in haereses prolapsi fuere: ergo nisi auctoritas summa insit... etc. Deinde, res foret fidelium coetui summe difficilis enumerare quot particularia concilia, quot episcopi in aliqua re decernenda, et quo sensu, inter

(1) Etim. l. 6, c. 61. — (2) Thes. I, n. 6.

se convenient: atqui quod est valde difficile, evadit multitudini moraliter impossibile; ergo nisi auctoritas...

111. Obj. 1.º Si plura particularia Concilia, vel plurimi sejunctim episcopi in re aliqua decernenda consentirent, ita ut, major Ecclesiae hierarchicae pars idem judicaret; haberetur actus certus et efficax auctoritatis hierarchicae, non minus, imo plus, quam in decreto generalis Concilii, ubi non solet major pars convenire episcoporum: ergo etiamsi summa auctoritas non insit generalibus Conciliis, dari potest usus certus et efficax summae auctoritatis ecclesiasticae.

Respond. 1.º Distinguo *ant.* Haberetur actus certus et efficax, *plusquam* in decreto Concilii generalis; nego *ant.* Non enim ex numero Patrum, sed quod Ecclesiam repraesentet habet Concilium generale auctoritatem. Haberetur actus certus et efficax *non minus* quam in decreto generalis Concilii; subd. Si decreto illi particularium conciliorum, vel singularium episcoporum accederet summi Ecclesiae capitis, id est Romani Pontificis sententia: conc. *ant.* Sic, dum orientales Constantinopoli, occidentales episcopi Romae, consensu et consilio Damasi PP. convenissent, in eadem fidem consenserunt; et inde habemus Conc. Constantinopolitanum I, oecumenicum II. Aliter; nego *ant.* Nam quam Christus D. instituit, quamque summa munivit auctoritate, hierarchia Ecclesiae, una sit oportet, idest, capiti suo conjuncta seu Romano Pontifici; uti supra ostensum est (1).

112. Obj. 2.º Ariminense Conc. generale errorem Arianorum confirmavit, fide Nicoena rejecta: ergo summa carent auctoritate generalia Concilia.

Resp. 1.º Nullum errorem docuisse Ariminenses patres, sed explicite errores Arianorum damnaesse: consensisse tamen, pacis praetextu, (quod *pacis* nomen multos fallit et in transversum agit) cum Arianis in eo quod deleteretur a Symbolo vox *ὁμοούσιον homousion*, quin rem significatam negarent: jam vero quod fidei dogma aliquod symbolo inserere oporteat, vel secus, res est ad disciplinam expectans.

Resp. 2.º Ariminense Concilium Romana sedes non probavit; non ergo Ecclesiam docentem refert, quae unitatem exigit hierarchicam (2), seu, ut capiti et centro adhaereat universali a Christo D. instituto. Unde Damasus PP. scripsit ad orientales episcopos: «Numerus episcoporum, qui Arimini congregati fuerant, praedicti vim habere non debet, quando quidem factum illud est non consentiente Romanorum Episcopo, cujus ante alios oportebat expectare sententiam.»

(1) Thes. VIII, n. 51.—(2) Thes. VII et VIII, n. 36.

113. Obj. 3.º «Concilia plenaria priora saepe emendari a posterioribus,» asserit Augustinus (1): ergo auctoritatem summam habere nequeunt, in docendo saltem.

Resp. Dist. *ant.* In decretis circa disciplinam versantibus, et mutatis adjunctis: conc. In definitionibus ad fidem vel mores pertinentibus: nego *ant.* et *consequentiam.*

Obj. 4. Gregorius Nazianz. (2) ajebat: «Ego, si vera scribere oportet, hoc animo sum; ut omnem episcoporum conventum fugiam, quoniam nullius Concilii finem laetum et faustum vidi, nec quod depulsionem malorum, potius quam accessionem et incrementum, habuerit.» Sed rem inutilem, imo nocuam, instituisse Christum nemo prudens censebit; ergo nequeunt Concilia universalialia potestate suprema Ecclesiae esse munita.

Resp. 1.º non agit Gregorius de legitimis conciliis *secundum se* inspectis, sed quatenus saepissime iis homines abutuntur, uti Paulus (3) de Lege loquebatur. Et quidem Nicoeni auctoritatem et decreta constanter propugnavit; et in Constantinopolitano I actor fuit, et ad Patres orationem habuit. Tamen, numquid Nicoeni finem *faustum* dicemus, cum arianismus per longum tempus tot induxerit calamitates? Et Constantinopolitani finem *laetumne* dixerit Nazianzenus, qui sedem et officium in eo deposuit?

2.º Non de omnibus agebat Nazianzenus conciliis, sed de iis quae ipse *viderat*: cum enim eo tempore scateret orientalis Ecclesia haeresibus, frequentissimi erant illegitimi episcoporum conventus, legitimorum autem tristis evadere passim exitus.

SCHOLIA.

§ I.

A quo convocandum Concilium generale.

114. Dico I. Ut generale Concilium legitime inchoetur opus est, ut ab Ecclesiae capite; id est, a Romano Pontifice, congregetur, vel explicite et formaliter, vel saltem implicite, seu cum assensu ipsius.

1.º Patet ex antiqua lege et consuetudine celebrandi generalia Concilia: nam etiamsi Imperatorum Rom. tempore, in Oriente fue-

(1) *De bapt. contra Donat.* l. 2, 4.—(2) Ep. 130, ad Procop.—(3) Rom. VII.